

Pirmosios medicinos pagalbos suteikimas. Vidaus vandeny laivų avarijų tyrimo taisyklės

Pirmosios pagalbos rinkinys laive turi būti laikomas gyvenamojoje patalpoje arba vairinėje taip, kad prireikus būtų lengvai ir saugiai prieinamas, jei pirmosios pagalbos rinkiniai laikomi uždengti, dangtis turi būti pažymimas pirmosios pagalbos rinkinio simboliu, kurio šoninis ilgis yra bent 10cm.

Nukentėjusį būtina gaivinti kai išnykęs kvėpavimas, nėra širdies veiklos ir kai numanoma klinikinė mirtis, tol kol neatvyks greitoji medicinos pagalba.

Gavinimas atliekamas darant dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą - 30 krūtinės ląstos paspaudimų ir du oro įpūtimai;

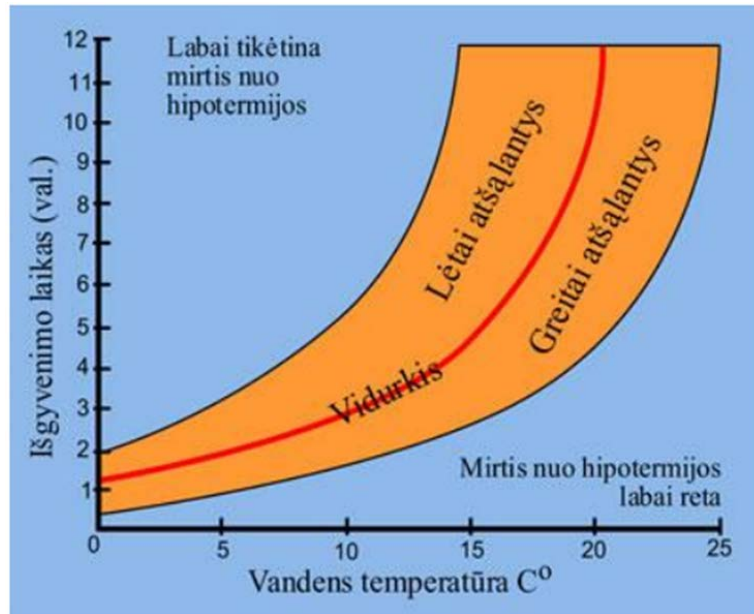
Hipotermija

Hipotermija – būseną, kai organizmo temperatūra nukrinta iki žemesnės nei reikalinga palaikyti organizmo metabolizmą ir funkcionavimą (žmonėms – žemiau 35 °C). Hipotermiją gali paskatinti labai šalta aplinka, ilgas buvimas joje, lietus, vėjas, prakaitas ar buvimas šaltame vandenyje.

Hipotermijos simptomai:

- Pirma stadija - kūno temperatūra nukrinta 1-2 °C, patiriamas nuo silpno iki stipraus drebulys, nukentėjusiam nutirpsta rankos ir jis negali jomis atlikti sudėtingesnių veiksmų, greitas ir negilus kvėpavimas, žąsies oda;
- Antra stadija - kūno temperatūra nukrinta 2-4 °C, rebulys sustiprėja, matoma raumenų koordinacijos stoka, judesiai lėti ir reikalaujantys didelių pastangų, netvirtas žingsnis ir lengvas sumišimas, pabąla, lūpos, ausys, rankų ir kojų pirštai gali pamėlynuoti;
- Trečia stadija - kūno temperatūra nukrinta žemiau 32 °C, nukentėjusiam sunku kalbėti, būdingas lėtas mąstymas, pasireiškia atminties sutrikimas, negebėjimas naudoti rankų ir klupinėjimas. Žemiau 30 °C atvira oda pamėlynuoja, išsipučia, raumenų koordinacija labai bloga, nukentėjusysis beveik visiškai negali paeiti, sulėtėja pulsas ir kvėpavimas, Gyvybiškai svarbūs organai nustoja funkcionuoti, nukentėjusysis patiria klinikinę mirtį.

20% miršta dėl šalčio šoko, 50% dėl raumenų sustingimo, 15% dėl hipotermijos, 15% širdies skilvelių virpėjimas ir ūminis širdies sustojimas.

Vandenyje žmogaus kūno temperatūra krenta 25 kartus greičiau, nei sausumoje.

Hipotermija vandenyje ir vėjuje

Pirma pagalba esant hipotermijai:

- apsaugoti nukentėjusį nuo tolimesnio šalčio poveikio;
- įnešti į šiltą patalpą, jei tokios galimybės nėra, padarykite priedangą nuo vėjo, lietaus ar sniego;
- pakloti ką nors po nukentėjėliu, kad nebūtų tiesioginio sąlyčio su žeme;
- nuvilkti šlapius drabužius, apvilkti sausus;
- apvynioti šiltais apklotais;
- jei nukentėjęs žmogus sąmoningas, dauti gerti karštų nealkoholinių gėrimų.

Daugiausia šilumos išeina per galvą, krūtinę ir pažastis, todėl šias vietas labiausiai reikia apšiltinti, padeda susirietimas į kūdikio pozą.

Pirmoji pagalba skenduoliui

Skęstant žmogus nebegali kvėpuoti, plaučiuose nevyksta dujų apykaita, kvėpavimo takai ir plaučiai prisipildo vandens. Į galvos smegenis nebepatenka deguonis, netenkama sąmonės, nustoja plakti širdis ir žmogus miršta. Svarbiausias veiksnys, dėl kurio nukenčiama skęstant, yra deguonies trūkumas. Skendimo padariniai priklauso nuo to, kiek ilgai galvos smegenims trūko deguonies. Todėl labai svarbu kuo greičiau pradėti gaivinti.

Pirmos pagalbos suteikimas:

- atsargiai ištraukite skenduolį iš vandens;
- jei skenduolio oda melsva, pašalinkite vandenį iš kvėpavimo takų;
- jei oda blyški, kvėpavimo takuose vandens mažai, vandens iš kvėpavimo takų šalinti nereikia;
- jei skenduolis nekvėpuoja, pulsas silpnas arba jo nėra - kvieskite greitąją medicinos pagalbą, pradėkite dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą - 30 krūtinės ląstos paspaudimų ir du oro įpūtimai;
- tęskite gaivinimą kol neatvyks medikai, arba žmogus pradės kvėpuoti.

Pirmoji pagalba užspringus

Užspringstama tada, kai maistas ar svetimkūnis, esantis burnoje, patenka ne į stemplę, bet į kvėpavimo takus ir sutrukdo orui patekti į plaučius. Galimi du užspringimo variantai: visiškas ir dalinis. Dalinio užspringimo metu svetimkūnis susiaurina kvėpavimo takus, tačiau jų visiškai neužkemša, visiško užspringimo metu viršutiniai kvėpavimo takai yra aklinau užkemšami. Užspringęs žmogus gali būti sunkiai valdomas, blaškytis, neleisti teikti pagalbos –nebandykite jam padėti jėga, stebėkite jį ir, jam netekus sąmonės, pradėkite pradinį gaivinimą.

Esant visiškam užspringimui žmogus negalės kalbėti. Imtis veiksmų reikia tais atvejais, kai:

- žmogus rodo užspringimo ženklą – nykščiu ir rodomuoju pirštu apkabina kaklą;
- negali kalbėti paklaustas: „Ar galite kalbėti?“;
- kosulys yra silpnas, neveiksmingas;
- kvėpuojant atsiranda švilpesys;
- kvėpavimo nepakankamumas sunkėja;
- žmogus pradeda mėlti;
- netenka sąmonės.

Pirma pagalba esant visiškam užspringimui:

- penkis kartus suduokiti į tarpumentę;
- atlikite penkis Heimlich'o stūmus;
- šiuos veiksmus atlikite pakaitomis, kol žmogus atsprings arba neteks sąmonės;

- jei žmogui neteko sąmonės, kvieskite greitąją medicinos pagalbą, pradėkite dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą - 30 krūtinės ląstos paspaudimų ir du oro įpūtimai;
- prieš įpūsdami pražiodykite nukentėjusį ir apžiūrėkite burnos ertmę, jei joje pastebėsite svetimkūnį, atsargiai jį išimkite;
- tęskite gaivinimą kol neatvyks medikai, arba žmogus pradės kvėpuoti.

Esant daliniam užspringimui žmogus išlieka sąmoningas, gali kosėti ir kalbėti.

Veiksmai esant daliniam užspringimui:

- stebėkite užspringusį žmogų, nepalikite jo;
- kosulys – geriausias svetimkūnio pašalimo iš kvėpavimo takų būdas;
- netrankykite j tarpumentę – tai gali trukdyti veiksmingai kosėti;
- nedarykite Heimlich'o stūmio – tai gali sukelti visišką užspringimą;
- užsitęsęs šiai būklei, kvieskite greitąją medicinos pagalbą.

Heimlich'o stūmis

Jūros liga

Jūros ligos simptomai atsiranda tada, kai smegenys priima prieštaringą informaciją iš vidinės ausies, akių, odos ir raumenų. Pasąmonė duoda signalą skrandžiui išsivalyti, nes mano, kad esate apsinuodiję.

Jūros ligos požymiai – mieguistumas ir lengvas suglebimas. Tikroms šios ligos aukoms iš karto prasideda šleikštulys arba lengvas prakaitavimas. Po to šie simptomai stiprėja, žmogaus išblykšta, kartais net pažaliuoja. Šleikštulys galiausiai tampa nekontroliuojamu ir prasideda vėmimas. Kartais labai alinantis.

Prevencija

- Kelias valandas prieš išplaukiant išgerti tabletę nuo jūros ligos (pav. Cinarizino).
- Treniruotės prieš plaukimą. Savaitės eigoje, du kartus per dieną po vieną minutę atsimerkę sukite galvą aplinkui.
- Imbiero skiltelės.

Pirmoji pagalba

- Priverskite žmogų tuoj pat eiti miegoti net nenusirengus.
- Duokite žmogui vairuoti laivą.

Avarijų tyrimo taisyklės

Vidaus vandenių transporto priemonės avarijos ir incidento tyrimas – vidaus vandens transporto priemonės avarijos ar incidento nagrinėjimo procesas, kurio metu renkama ir analizuojama informacija, daromos išvados, nustatomos priežastys ir aplinkybės, rengiamos rekomendacijos, siekiant ateityje išvengti panašių vidaus vandenių transporto priemonių avarijų ir incidentų, užtikrinti saugią laivybą ir taršos iš vidaus vandenių transporto priemonių prevenciją.

Sunkus sužeidimas – sužeidimas, kurį patiria asmuo vidaus vandenių transporto priemonės avarijos ar incidento metu ir dėl kurio šį asmenį reikia hospitalizuoti daugiau nei 72 valandas per septynias dienas nuo sužeidimo dienos;

Mirtinas sužeidimas – sužeidimas, kurį patiria asmuo vidaus vandenių transporto priemonės avarijos ar incidento metu ir dėl kurio asmuo miršta per 30 dienų nuo įvykio dienos;

Įvykiai, susiję su vidaus vandenių transporto priemonėmis, skirstomi į labai sunkias avarijas, sunkias avarijas, avarijas ir avarinius incidentus.

Labai sunki avarija – vidaus vandenių transporto priemonės žūtis, jos dingimas arba toks jos konstrukcijos suirimas, kai techniškai neįmanoma arba tampa ekonomiškai nenaudinga ją atstatyti;

Sunki avarija – vidaus vandenių transporto priemonės avarija, kuri neklasifikuojama kaip labai sunki avarija, kai yra bent viena iš šių aplinkybių:

- vidaus vandenių transporto priemonėje kyla gaisras, sprogitimas, vidaus vandenių transporto priemonė susiduria su kitu objektu, patiria korpuso sužalojimų ir panašiai;
- vidaus vandenių transporto priemonėje kyla gaisras, sprogitimas, vidaus vandenių transporto priemonė susiduria su kitu objektu, patiria korpuso sužalojimų ir panašiai;
- užteršiama aplinka (nepriklausomai nuo taršos dydžio);
- dėl laivo sulūžimo būtina jį vilkti ar reikalinga pagalba iš kranto.

Avarija - įvykis, susijęs su vidaus vandenių transporto priemonės panaudojimu, kai yra bent viena iš šių aplinkybių:

- asmuo ar asmenys miršta, mirtinai ar sunkiai sužeidžiami jiems būnant vidaus vandenių transporto priemonėje;
- asmuo dingsta iš laivo;
- vidaus vandenių transporto priemonė sugadinama taip, kad jos savybėms atkurti reikia daugiau kaip 72 valandų;
- vidaus vandenių transporto priemonė sugadina kranto statinį, įrenginį krante ar vandenyje, kuriems atkurti reikia daugiau kaip 72 valandų;
- vidaus vandenių transporto priemonė užplaukia ant seklumos ir būna ten ilgiau kaip 48 valandas;
- iš vidaus vandenių transporto priemonės išsilieja nafta, naftos produktai ar kiti teršalai.

Avarinis incidentas - įvykis, susijęs su vidaus vandenų transporto priemonės panaudojimu, kai yra bent viena iš šių aplinkybių:

- vidaus vandenų transporto priemonė sugadinama taip, kad jos savybėms atkurti reikia ne daugiau kaip 72 valandų;
- vidaus vandenų transporto priemonė sugadina kranto statinį, įrenginį krante ar vandenyje, kuriems atkurti reikia ne daugiau kaip 48 valandų;
- vidaus vandenų transporto priemonė užplaukia ant seklumos ir nuo jos nuvelkama greičiau nei per 48 valandas;
- sugadinami navigaciniai ženklai (įrenginiai), povandeniniai laidai (kabeliai), vamzdynai;
- nesunkiai sužalojamas vienas ar daugiau asmenų.

Įvykus avarijai ar incidentui, vidaus vandenų transporto priemonės kapitonas (laivavedys) privalo nedelsdamas pranešti apie tai vidaus vandenų transporto priemonės savininkui, Lietuvos saugios laivybos administracijai, o jei avarija ar incidentas įvyko užsienio valstybės teritorinėje jūroje, vidaus vandenyse ar uostų akvatorijose – Lietuvos Respublikos diplomatinei (konsulinei) įstaigai šioje valstybėje.

Vidaus vandenų transporto priemonės laivavedys **privalo imtis visų priemonių**, kad:

- būtų likviduotos ir pagal galimybes sumažintos avarijos ar incidento pasekmės;
- būtų palaikomas nuolatinis ryšys su vidaus vandenų transporto priemonės savininku (valdytoju);
- per 24 valandas būtų surašytas avarijos ar incidento aktas (3 egz.), dalyvaujant visiems avarijos dalyviams arba jų atstovams.

Pirminį vidaus vandenų transporto priemonės avarijos ar incidento tyrimą atlieka vidaus vandenų transporto priemonės laivavedys.

Atplaukęs į uostą ar į vidaus vandenų transporto priemonės stovėjimo vietą, vidaus vandenų transporto priemonės laivavedys **per 24 valandas** nuo avarijos laiko **privalo pateikti** Lietuvos saugios laivybos administracijai:

- išsamų rašytinį pranešimą apie įvykusią avariją ar incidentą ir avarijos ar incidento tyrimo aktą;
- išrašus iš vidaus vandenų transporto priemonės dienynų, kitus su avarija ar incidentu susijusius dokumentus ir asmenų paaiškinimus;
- įrašnių prietaisų juostų iššifruotus įrašus, navigacinius žemėlapius ar jūrlapius su kelžyma avarijos ar incidento metu, vidaus vandenų transporto priemonės judėjimo schemą, radiolokacines planšetes, vidaus vandenų transporto priemonės judėjimo duomenis, radiolokatoriaus šešėlių schemas, brėžinius;
- kitus Lietuvos saugios laivybos administracijos reikalaujamus dokumentus.

Išlaidas, susijusias su ekspertų ir specialistų dalyvavimu ir laboratorinių tyrimų atlikimu, **atlygina** vidaus vandenų transporto priemonės, patyrusios avariją ar incidentą, **savininkas (valdytojas)**.

Pavyzdžiai

1. Ką daryti nustačius, kad nukentėjęs nekvėpuoja? Kviesti pagalbą, atverti kvėpavimo takus, atlikti du įpūtimus ir 30 krūtinės paspaudimų.
2. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „labai sunki avarija“? Laivo žūtis, jos dingimas arba toks jos konstrukcijos suirimas, kai techniškai neįmanoma arba tampa ekonomiškai nenaudinga ją atstatyti.
3. Vidaus vandenų laivų avarijas ir avarinius atvejus įvykusius Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje tiria: Lietuvos transporto saugos administracija, dalyvaujant laivo savininkui (valdytojui).
4. Įvykus laivo avarijai ar incidentui, laivavedys privalo imtis visų priemonių, kad avarijos ar incidento aktas būtų surašytas: per 24 valandas.
5. Laivų avarijos klasifikuojamos -labai sunki avarija, sunki avarija, laivo avarija, avarinis incidentas.
6. Kam laivo kapitonas privalo nedelsiant pranešti, jei avarija ar avarinis atvejis įvyko užsienio valstybės teritorinėje jūroje, vidaus vandenyse ar uostų akvatorijoje? Lietuvos Respublikos diplomatinei (konsulinei) įstaigai šioje valstybėje.
7. Teikiant pagalbą hipotermijos atveju svarbiausia yra: duoti išgerti kavos, arbatos ar energetinių gėrimų.
8. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „avarinis incidentas“? Nesunkiai sužalojamas vienas ar daugiau asmenų.
9. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „laivo avarija“? Kai asmuo ar asmenys miršta, mirtinai ar sunkiai sužeidžiami jiems būnant laive.
10. Kam laivo kapitonas privalo nedelsiant pranešti, jei avarija ar avarinis atvejis įvyko Lietuvos Respublikos vandenyse? Laivo savininkui (valdytojui) ir Lietuvos transporto saugos administracijai.
11. Kokius veiksmus reikia pirmiausia atlikti ištraukus skenduolį iš vandens? Stabilizuoti nukentėjėlio galvą ir įvertinti jo kvėpavimą.
12. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „avarinis incidentas“: Kai sugadinami navigaciniai ženklai (įrenginiai), povandeniniai laidai (kabeliai), vamzdynai; Kai laivas užplaukia ant sekumos ir nuo jos nuvelkamas greičiau nei per 48 valandas.
13. Įvykus avarijai ar avariniam atvejui, laivo kapitonas privalo imtis visų priemonių, kad: per 24 valandas būtų surašytas avarijos ar avarinio atvejo aktas (3 egz.), dalyvaujant visiems avarijos ar avarinio atvejo dalyviams arba jų atstovams.
14. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „laivo avarija“? Kai laivas sugadinamas taip, kad jo savybėms atstatyti reikia daugiau kaip 72 valandų.
15. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „laivo avarija“? Kai avarijos metu iš laivo išsiliejo naftos, naftos produktų ar kitų teršalų.
16. Hipotermija gali būti, kai kūno šerdinė temperatūra yra: mažiau nei 35 °C temperatūros.

17. Esant bendram kūno sušalimui reikia: stengtis kuo greičiau apsaugoti nukentėjėlį nuo tolesnio šalčio poveikio. nurengti šlapius drabužius ir perrengti sausais.
18. Pirmosios pagalbos rinkinys laive turi būti laikomas: Gyvenamojoje patalpoje arba vairinėje taip, kad prireikus būtų lengvai ir saugiai prieinamas. Jei pirmosios pagalbos rinkiniai laikomi uždengti, dangtis turi būti pažymimas pirmosios pagalbos rinkinio simboliu, kurio šoninis ilgis yra bent 10 cm.
19. Apibūdinkite sąvoką „mirtinas sužeidimas“ -sužeidimas, kurį patiria asmuo vidaus vandenu transporto priemonės avarijos ar incidento metu ir dėl kurio asmuo miršta per 30 dienų nuo įvykio dienos.
20. Kas apmoka išlaidas, kai, nagrinėjant laivo avariją ar avarinį atvejį pasikviečiami specialistai arba atliekami laboratoriniai tyrimai? Laivo savininkas (valdytojas).
21. Lietuvos transporto saugos administracijos pareigūnui pareikalavus, laivavedys privalo leisti patikrinti: ar yra blaivus. ar neapsvaigęs nuo narkotikų, vaistų, kitų svaiginamųjų medžiagų.
22. Mažojo, pramoginio ir burinio laivo laivavedys privalo: teikti pagalbą nelaimės ištiktiems laivams ir jų įguloms, suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems ir pristatyti juos į gydymo įstaigą.
23. Kas atlieka pirminį laivo avarijos ar avarinio incidento tyrimą? Laivo kapitonas.
24. Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse įvykusias avarijas tiria: Lietuvos transporto saugos administracija.
25. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „laivo avarija“? Kai laivas sugadina kranto statinį, kranto ar vandens įrenginį, kuriems atstatyti reikia daugiau kaip 72 valandų laiko.
26. Kurie požymiai geriausiai apibūdina visišką užspringimą? Nekalba, mėlynuoja, blaškosi.
27. Apibūdinkite sąvoką „sunkus sužeidimas“ -sužeidimas, kurį patiria asmuo vidaus vandenu transporto priemonės avarijos ar incidento metu ir dėl kurio šį asmenį reikia hospitalizuoti daugiau nei 72 valandas per septynias dienas nuo sužeidimo dienos;
28. Kuriuo paveiksle pavaizduotu simboliu pažymimas dangtis, jei pirmosios pagalbos rinkiniai laikomi uždengti?

29. Kuris atvejis klasifikuojamas kaip „sunki avarija“? Kai užteršiama aplinka.
30. Kaip reikia teisingai išlaisvinti nukentėjusįjį nuo elektros srovės: Atjungti prietaisą, nuo kurio nukentėjo, elektros srovę, užsidėjus dielektrines pirštines, viena ranka laikant už rūbų, bandyti išlaisvinti.
31. Kokia turi būti pirmoji pagalba terminio nudegimo atveju: Nutraukti aukštos temperatūros poveikį, nudegusią vietą skubiai šaldyti (šaltu vandeniu 3-10 min.), šaldyti nenutraukus drabužių nuo nudegusios kūno vietos. Apnuoginti nudegusią vietą, uždengti steriliu tvarščiu, sutvarstyti, malšinti skausmą.

32. Kuriems tikslams naudojamas spaudžiamasis tvarstis, suteikiant pirmąją pagalbą:
Naudojamas stipresniam kraujavimui stabdyti (veniniam, arteriniam ar tuo atveju, jei paprastas tvarstis kraujavimo nesustabdo).
33. Kokia pirmoji pagalba apsinuodijus alkoholio surogatais (metilo alkoholiu, etilenglikoliu ir kt. Išgėrus neaiškios kilmės ar padirbtu alkoholio): 1. Duoti išgerti 100 ml 40° etilo alkoholio (tikros degtinės). 2. Jei nukentėjęs nesąmoningas, paguldyti ant šono, pasirūpinti, kad neužspringtų (jei vemia). Skubiai kviesti greitąją medicinos pagalbą, vežti į gydymo įstaigą.
34. Kaip suteikti pirmąją pagalbą kai yra II-IV laipsnio nušalimas: 1. Nušalusią vietą uždengti steriliu tvarsčiu, sutvarstyti. Sutvarstytą kūno dalį susukti į minkštą storą audinį (pvz., antklodę, megztinį), malšinti skausmą.